

244

Hol áll Pest legnagyobb fája

Ósi erdők maradványa a Szigeten

Műemlékvédelem. Ezt ismerjük. Kegyelettel őrzött öreg házak, régi mesterek megmaradt munkái, hajdani korok épületei, városrészei... Természetvédelem, védett területek, növény- és állatritkaságok — ez már, sajnos, új (mert már nagyon régóta kellett volna hozzájárulni ehhez a munkához), a mi napjaink feladata. Erdekes, szép leltárt olvasok: *fákról, geológiai, állattani ritkaságokról*. Egy élet munkájával készült ez a szép leltár, Papp

József munkája. Országos „leltár”, de külön fejezetet kap benne Budapest.

Mátyás király ültette?

A tallózást az annyira ismert — de nem jól ismert — Normafával kezdjük. Nevének történetéről sok feltevés van — többen ültetését már Mátyás királynak tulajdonították, sokan hársnak, mások tölgynek írták le, valószínűbb, hogy bükkfa volt —, de egyik sem megnyugtatóan bizonyított. Tény, hogy a pestiek fa-matuzsáleme, amelyet annyi művész örökített meg képben, versben, regényben, többszöri villámcsapástól sújtva, megrongálva, vihartól fél koronáját leszakítva, kioldvasodva, csonka törzsszel, 1927-ig a Szabadsághegyen állt. Mikor kidőlt, törzsét a margitszigeti hévforráshoz vitték, hogy a kicsepülő mész bevonja, a megkövesedett törzset pedig múzeumba helyezték. De megfélekedtek róla, s a rárakódó vastag bevonat a víz-esés falához forrasztotta: ma is ott látható, belenöve, beletapadva, elválaszthatatlanul. (Öt esztendeje az ősi fa helyének közelébe emlékként egy fiatal bükkfát ültettek.)

Bodzaóriás

Budapest legnagyobb méretű fája a László kórház épülete mögött áll: fekete nyár, törzsmérete mellmagasságban 820 centiméter. Több mint nyolc méter! A Városliget szélén, az Ajtósi Dürer sor 23. számú ház kertjében az idős hársfa „Deák emlékfája”. Deák Ferenc utolsó nyarát töltötte ebben a kertben. Arany János tölgyeit a Margitszigeten találjuk. A Margitsziget egykori ártéri erdejéből az 1800-as évek elején születteit a szép park. Az ősi ártéri erdőkből még néhány hírmondónak maradt öreg fát találunk: a Rózsakerttől néhány lépésnyire egy 250 évesnek becsült mocsártölgyet csodálhatunk meg, a Casinó felé hatalmas mezei szilfákat.

A Lukács-fürdő kertjében Budapest legnagyobb boglár-fái díszlenek. Boglárfa, a Köröndön, a Városligetben, a Szigeten is találunk, ezek azonban alig haladják meg az ötméteres törzs-körméretet; ezeknek a Lukács-fürdő-beli boglárfa-knak viszont egyike hat és fél méter „kövér”, másika majdnem nyolc méter. A főváros legnagyobb fatermetű bodzája a Kútvölgyi út 2. számú ház kertjében áll: tíz méter magas ez a bodza, s százhusz centiméter a körmérete. Régi vízvárosi temetőből maradt meg.

A legnagyobb budapesti mamutfenyő a Mátyás király út 30. számú ház kertjében öröklik.

(k. gy.)